

Hilmi Demir¹

Ortaođu ve Orta Asya Araştırmaları Enstitüsü Direktörü

OKULLARDAKİ CİNAYET- İNTİHAR VAKALARI BİZE NE DİYOR?

DEĞERLENDİRME NOTU

Amerika Birleşik Devletleri başta olmak üzere dünya genelinde giderek artan bir halk sağlığı ve güvenlik krizi olan okullardaki cinayet-intihar vakalarının benzerlerinin ülkemizde de peş peşe yaşanması hepimizi endişelendirdi. Bu konuda ilgili literatürde oldukça geniş ve derinlemesine çalışmalar yapıldığını biliyoruz. Her ne kadar bizler bu tip suçlarla yeni karşılaşmış olsak da, Batı'da bu tür saldırganların demografik, psikolojik ve sosyolojik özellikleri incelenmiş; saldırganların niyetlerini sızdırma davranışları ve bu durumun intihar eğilimleriyle olan derin bağlantısı tartışılmıştır. Ayrıca, failerin şöhret arayışı stratejileri, saldırı öncesi sosyal medya kullanım kalıpları ve bu dijital izlerin nasıl tespit edilebileceği bu çalışmalarda detaylı biçimde ele alınmıştır. Bu kısa yazımızda Türkiye'deki okula saldırılarına ve bu saldırılar içinde Siverek ve Kahramanmaraş vakalarının bize ne anlattığına odaklanacağız.

Türkiye'de okul saldırıları Batı ile kıyaslandığında aslında çok ciddi bir orana ulaşmıyor. Fakat 2006 yılında keskin bir zirve (10 olay) yaptığı görülüyor. 2014 yılından itibaren olay sayılarında istikrarlı bir hareketlilik var. Özellikle 2024 ve 2025 yıllarında (8 olay/yıl) yüksek bir seyir izlenmiş. İkinci grafikte 2026 yılındaki fırlama oldukça çarpıcı. Sadece 3 olayda 10 ölü ve 32 yaralı verilmiş. Bu durum, son olayların (özellikle not düşülen 15 Nisan 2026 Kahramanmaraş olayı gibi) çok daha kanlı ve toplu mağduriyet yaratan türden olduğunu gösteriyor. Olayların yarısından fazlasında (%56) ateşli silahlar kullanılmış. Bunu %33 ile kesici aletler takip ediyor. Bu, silaha erişimin şiddet olaylarındaki belirleyici rolünü ortaya koyuyor. Veriler, 2020'lerin ortalarına doğru şiddet olaylarının hem frekans (sıklık) hem de etki (ölüm/yaralı sayısı) bakımından

¹ <https://www.tepav.org.tr/tr/ekibimiz/s/1366>

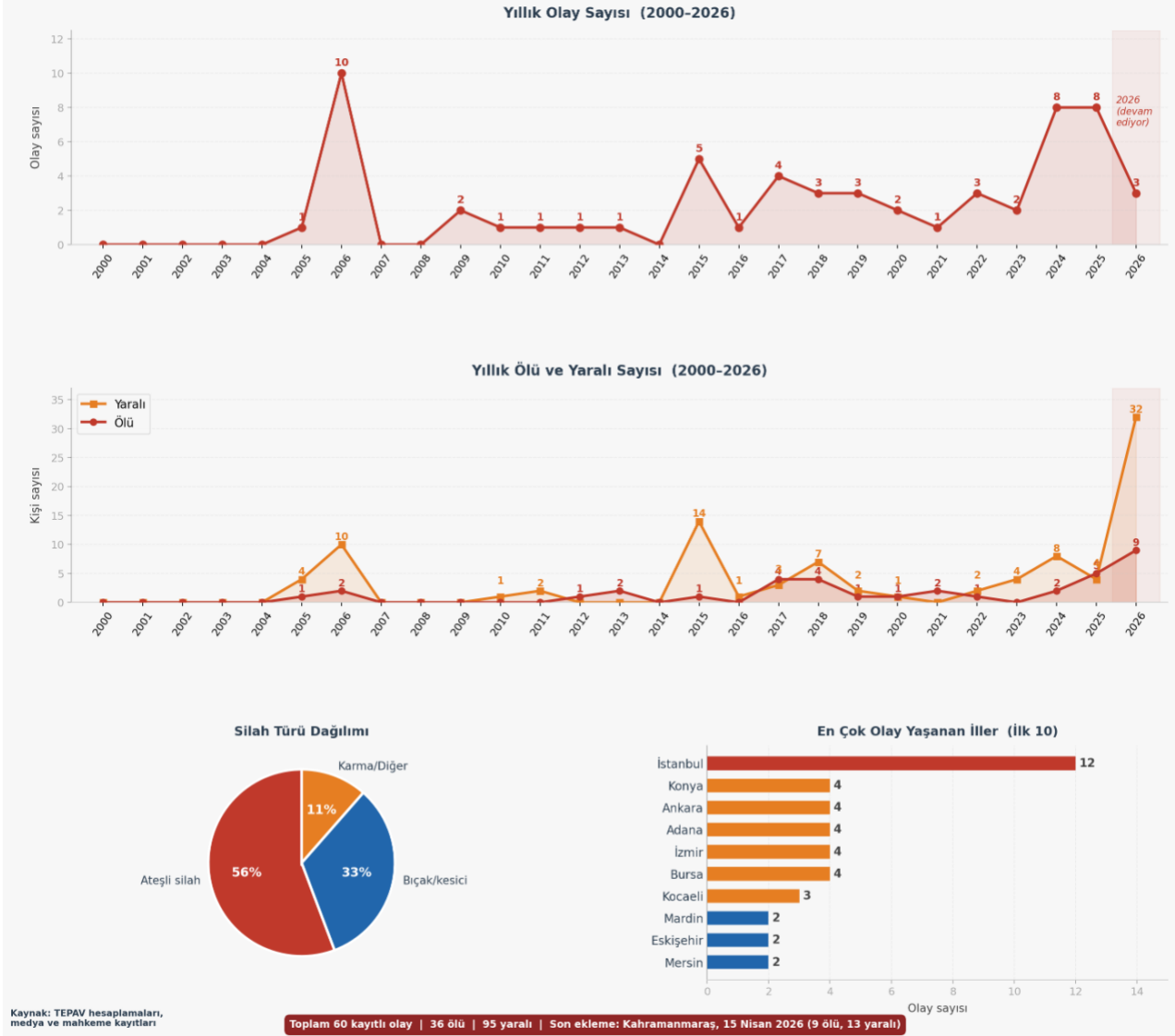
Bu çalışmada ifade edilen bulgular, yorumlar, sonuçlar, öneriler ve görüşler tamamen yazar(lar)ına aittir. TEPAV'ın resmi görüşü değildir. © TEPAV, aksi belirtilmedikçe her hakkı saklıdır.

Yazıda kullanılan verilerin derlenmesi ve grafikler için TEPAV Araştırmacısı Yusuf Tuna Alemdar'a katkıları için teşekkür ederim.

OKULLARDAKİ CİNAYET- İNTİHAR VAKALARI BİZE NE DİYOR?

endişe verici bir artış eğiliminde olduğunu işaret ediyor. Özellikle ateşli silah kullanımının baskınlığı, güvenlik politikaları açısından üzerinde durulması gereken en önemli nokta.

Şekil 1- Türkiye’de okul saldırıları, (2000 – 2026)

Kaynak: TEPAV hesaplamaları, medya ve mahkeme kayıtları

Okullarda gerçekleştirilen kitlesel silahlı saldırılar ve bu saldırıların genellikle failin intiharıyla sonuçlanması, modern toplumların karşı karşıya kaldığı en travmatik şiddet olaylarından biridir. İstatistikler, okul saldırılarının okullardaki toplam şiddet olaylarının küçük bir bölümünü oluştursa da toplum üzerindeki psikolojik etkisi (korku, ahlaki panik ve travma) devasa boyutlara ulaşabilmektedir. Geleneksel olarak medyada "aniden çıldıran canavarlar" olarak resmedilen bu failer, aslında uzun bir kriz, travma, dışlanma, kabul görmeme ve planlama sürecinden geçen, çoğunlukla okulun kendi içinden çıkan öğrencilerdir. Okul saldırganlarının birçoğu saldırı öncesi eylemlerini sızdırmışlardır. Bunu neden yaparlar? Bu sorunun cevabını aşağıda bulacağınızı umuyorum.

Okullardaki Cinayet-İntihar Vakalarının Özellikleri

Okullarda meydana gelen cinayet-intihar eylemleri, failerin profili, motivasyonları ve eylemin doğası bakımından rastgele şiddet olaylarından veya diğer kriminal cinayetlerden kesin çizgilerle ayrılır. Mevcut literatür, bu eylemleri gerçekleştiren bireylerin spesifik demografik, psikolojik ve sosyal özellikler taşıdığını ortaya koymaktadır. Okul saldırganları, dışarıdan okula sızan yabancılar olmaktan ziyade, çoğunlukla hedef aldıkları kurumun mevcut veya eski öğrencileridir. *The Violence Project* veri tabanına göre, okullarındaki saldırganların %87,5'i okulun içinden kişilerdir. Benzer bir durumu Türkiye'deki saldırılarda da görebiliyoruz. Saldırıların ezici çoğunluğu (34 olay) mevcut öğrenciler tarafından gerçekleştirilmiş. Bunu 11 olayla "dışarıdan gelenler" ve 5 olayla "eski öğrenciler" takip ediyor. Bu durum, okul güvenliğinin sadece dış kapıyı tutmakla sağlanamayacağını, asıl meselenin okul iklimi ve öğrenci psikolojisi olduğunu kanıtıyor. Türkiye'deki okul saldırılarının saldırgan profili ve okul türlerine odaklandığımızda sorunun sadece bir "asayiş" meselesi değil, aynı zamanda bir "eğitim ve gençlik" meselesi olduğunu açıkça söyleyebiliriz.

Şekil 2 – Türkiye’de Okul Saldırıları – Saldırgan & Okul Profili (2000-2026)

Batıdaki saldırılarda da bireylerin yaş ortalaması oldukça düşüktür (genellikle 15-16 yaş) ve demografik olarak %100'ü erkek, %81,3'ü ise beyazdır. Elimizdeki her iki vaka da bu geniş örneklem grubuna uymaktadır. Bu demografik yoğunlaşma, araştırmacıları erkekli övünmeleri ve beyaz ayrıcalık üzerine düşünmeye itmiştir. Çok detay bilmiyoruz fakat Kahramanmaraş saldırganının profil fotoğrafı olarak ABD'de 6 öğrenciyi öldüren Elliot Rodger'i seçmesi oldukça dikkat çekicidir. "Kitlesele tetikçi" olarak nitelendirilen Rodger, arkan zorbalığı yaşamış, okuldan

ve arkadaşlarından nefret eden, psikolojik sendrom teşhisi konulmuş bir öğrenciydi.² Bekledikleri sosyal, romantik veya ekonomik statüye ulaşamayan, zorbalığa uğrayan beyaz ve heteroseksüel genç erkeklerin, bu statü kaybını şiddet yoluyla onarma ve erkekliklerini kanıtlama yoluna gittikleri bilinmektedir.

Okul saldırganlarının arka planları incelendiğinde, ciddi çocukluk çağı travması belirgin bir şekilde öne çıkmaktadır. Bir çalışmaya göre, okul saldırganlarının yaklaşık üçte ikisinde (yaklaşık %72) fiziksel, cinsel veya duygusal istismar, ebeveyn intiharı veya ev içi şiddet gibi belgelenmiş bir travma geçmişi bulunmaktadır (Peterson vd., 2024, s. 130). Bu travmalar, zamanla derin bir umutsuzluk, izolasyon ve öz-nefrete dönüşmektedir.

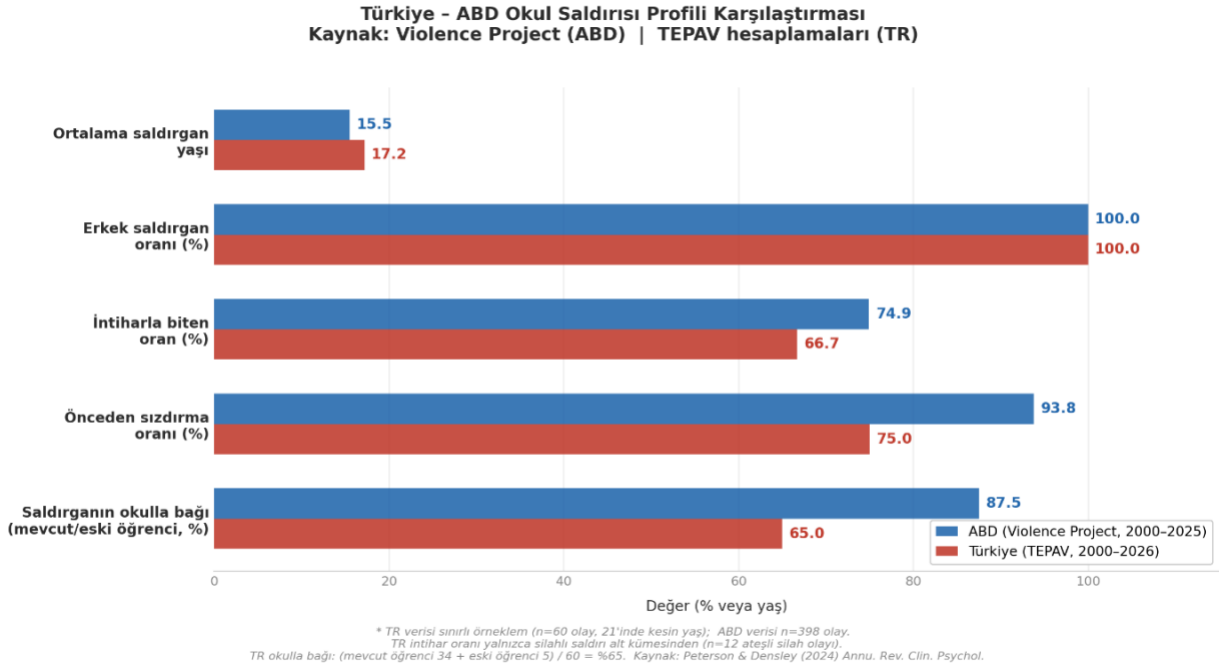
Bu vakaların en çarpıcı özelliği, eylemin failin kendi yaşamını sonlandırmak üzere tasarlanmış bir "son perde" olmasıdır. Faillerin %87,5'i saldırıdan önce belirgin kriz işaretleri göstermiş ve %74,9'u saldırı öncesinde en az bir kez intihar girişiminde bulunmuştur. Peterson ve Densley (2021), krizdeki bir saldırganı "patlamak üzere olan bir balona" benzetir. Travma, dışlanma ve başarısızlıklar balonu şişirirken romantik bir reddedilme, okuldan atılma veya bir zorbalık olayı balonun patlamasına (krizin şiddete dönüşmesine) neden olan son iğne darbesi işlevi görür. Saldırgan, dışarıya yönelttiği bu şiddet patlamasının ardından ya kendi silahıyla intihar etmekte ya da polisi kendisini vurmaya kışkırtarak yaşamına son vermektedir.

Amerika'daki saldırılarla Türkiye'deki saldırıları karşılaştığımızda ciddi paralellikler bulunduğunu görürüz. Her iki ülkede de saldırganların tamamı erkektir. Bu, okul saldırılarının dünya genelinde olduğu gibi Türkiye'de de doğrudan "erkeklik", "şiddet kültürü" ve "silahlanma" ile bağdaşan toplumsal bir cinsiyet meselesi olduğunu teyit ediyor. İntiharla biten saldırılar ABD'de %74,9 iken Türkiye'de %66,7 (silahlı saldırı alt kümesinde) olarak görülüyor. Bu oldukça yüksek bir oran. Saldırganların çoğunun yakalanmayı değil, ölümü veya intiharı göze alarak bu eyleme girişmesi, bu olayların birer cinnet halinden ziyade "nihai bir son" olarak planlandığını gösteriyor.

ABD'de saldırganların %93,8'i eylemden önce niyetlerini bir şekilde (sosyal medya, arkadaş ortamı, günlükler) dışı vururken Türkiye'de bunu yapanların oranı %75. Türkiye'deki oranın %75 olması, her 4 saldırganın 3'ünün aslında eylemden önce "geliyorum" dediğini gösteriyor. Bu, istihbarat ve okul rehberlik servisleri için hayati bir müdahale alanı olduğunu kanıtlıyor.

²<https://www.ntv.com.tr/turkiye/kahramanmaras-okul-saldirisi-profil-fotografındaki-ayrinti-ne-anlatiyor-1720284>.

Şekil 3 – Türkiye – ABD Okul Saldırısı Profili Karşılaştırması

Okul Saldırganlarının Niyetlerini Sızdırma (Leakage) Davranışları

Tehdit değerlendirme uzmanı Meloy ve O'Toole (2011) tarafından literatüre kazandırılan "sızdırma" kavramı, bir failin üçüncü bir şahsa yönelik şiddet içeren niyetini eyleme geçmeden önce kasıtlı veya kasıtsız olarak iletmesi durumudur. Okul saldırganları, diğer kitlesel katliamcılara kıyasla niyetlerini sızdırma konusunda en yüksek orana sahip gruptur. Veriler, K-12 okul saldırganlarının %93,8'inin planlarını önceden başkalarına sızdığını göstermektedir.

Gençlerin dijital çağdaki iletişim alışkanlıklarına paralel olarak, sızdırma davranışları çoğunlukla çevrimiçi platformlarda veya akran grupları içinde gerçekleşmektedir. Okul saldırganları planlarını en çok sınıf arkadaşlarına ve arkadaşlarına anlatma eğilimindedir. Sızdırma davranışları şu şekillerde ortaya çıkabilir:

- Doğrudan Tehditler:** Belirli bir öğrenciye veya öğretmene yönelik "Yarın okula gelme" şeklindeki doğrudan uyarılar.
- Sosyal Medya ve Çevrimiçi Paylaşımlar:** Snapchat, Instagram, Discord veya 4chan gibi platformlarda silah fotoğrafları paylaşmak, okul plan krokileri yayınlamak veya şiddet eylemlerine övgüler dizmek.
- Okul Ödevleri ve Sanatsal Üretimler:** Şiddet içeren kompozisyonlar yazmak, kara kalem karalamaları yapmak, cinayet sahneleri çizmek veya okulu havaya uçurma temalı videolar hazırlamak.

Sızdırma eylemi, nadiren bir şifre çözme becerisi gerektirir. Çoğu zaman niyet oldukça açıktır. Örneğin, 2018 Parkland lisesi saldırganı, saldırıdan aylar önce bir YouTube videosunun altına "Profesyonel bir okul saldırganı olacağım" (I'm going to be a professional school shooter) yorumunu bırakmıştır. Siverek saldırganı da Instagram hesabındaki paylaşımında "Hazır olun bu okulda birkaç gün sonra saldırı olacak, hazır olun kunduzlar" ifadelerine yer vermişti. Ancak, akranlar arasındaki "ispiyoncu olmama" kültürü ve yetişkinlerin bu tehditleri "ergen abartısı"

olarak değerlendirip göz ardı etmeleri, sızdırmaların zamanında bir müdahaleye dönüşmesini engellemektedir.

Sızdırma Yapan Saldırganlar Neden İntihar Eğilimindedir?

İlk bakışta, sinsi ve ölümcül bir plan yapan birinin bunu başkalarına anlatması çelişkili görünebilir. Neden dikkat çekip yakalanma riskini göze alsınlar? Araştırmalar, planlarını sızdıran okul saldırganlarının, sızdırmayanlara kıyasla geçmişte çok daha yüksek oranda psikolojik danışmanlık almış olduklarını ve intihar eğilimi taşıdıklarını ortaya koymaktadır. Bunun temel nedeni, sızdırma eyleminin aslında derin psikolojik acı çeken bir bireyin "yardım çığılığı" olmasıdır. Peterson ve Densley'e (2021) göre, bu eylem "hadi beni durdurun" veya "ne kadar acı çektiğimi görün" mesajı taşır. Çoğu okul saldırganı, içinde bulunduğu dayanılmaz krizden çıkış yolu bulamamaktadır. Dünyaya ve çevrelerine duydukları öfke ile kendilerine duydukları nefret iç içe geçmiştir. Niyetlerini arkadaşlarına veya internete sızdırdıklarında, bilinçdışı bir düzeyde birinin bu gidişata müdahale etmesini arzularlar. İntihar eğiliminin yüksek olması, yaşamı sürdürme konusunda hiçbir umutlarının kalmamış olmasından kaynaklanır. Sızdırma, bu mutlak çaresizliğin dışı vuru mudur. Fail, acısının ciddiye alınmasını talep etmekte, ciddiye alınmadığında ise hissettiği reddedilmişlik duygusuyla cinayet-intihar senaryosunu devreye sokmaktadır. Bu bağlamda, sızdırma davranışı bir güvenlik zafiyeti olarak değil, erken müdahale imkânı sunan kritik bir uyarı işareti olarak değerlendirilmelidir.

Saldırılarda Şöhret Arayışı Ne kadar Etkili?

Okullardaki cinayet-intihar vakalarının tırmanışa geçmesindeki en ölümcül motivasyonlardan biri "şöhret arayışı"dır (fame-seeking). Geleneksel intiharlar sessiz ve özel bir eylemken okul saldırganları ölümlerini tüm dünyanın izleyeceği kanlı bir gösteriye dönüştürmek isterler. Bu durum, failin yaşarken elde edemediği saygı, güç ve görünürlüğü, ölürken "anti-kahraman" veya "şehit" olarak elde etme çabasıdır. Saldırganlar bu sapkın şöhreti elde etmek için çeşitli yöntemler kullanırlar:

1. Miras Bırakırlar: Failler, ölümlerinden sonra fikirlerinin ve yaşam öykülerinin medya tarafından yayılmasını garanti altına almak için geride manifestolar, video günlükler veya detaylı notlar bırakırlar. Eskişehir'de nefret söylemi dolu manifesto yayınlayıp önüne geleni bıçaklayan Arda K.'nin eylemi böyleydi mesela.

2. Olayı Performansa Dönüştürmek: Şöhret arayan failler, saldırı sırasında taktiksel donanımlar (özel yelekler, maskeler, trençkot) giyerek eylemlerine sinematografik ve performatif bir hava katarlar. Bu, olayın medyadaki görsel etkisini artırmak için kasıtlı olarak tasarlanır. 12 Ağustos 2024 tarihinde Eskişehir'de Tepebaşı Cami önündekilere bıçaklı saldırı yapan Arda K. eylemi bunun çok açık bir örneğini oluşturur.

3. Skoru Yükseltmek: Medyanın ilgisinin doğrudan kurban sayısı ile orantılı olduğunu (body-count journalism) bilen failler, tarihe geçmek için daha önceki saldırganların "skorlarını" aşmaya odaklanırlar. Bir failin bloğunda yazdığı gibi: "...bir adam biraz kan döktüğünde, bütün dünya onun kim olduğunu biliyor. Görünüşe göre ne kadar çok insan öldürürseniz o kadar çok ilgi odağı oluyorsunuz" (Peterson vd., 2023, s. 2). Bu rekabet, saldırıların giderek daha ölümcül hale gelmesine yol açmaktadır.

4. Canlı Yayın: Yeni nesil saldırganlar, eylemlerini sosyal medya üzerinden canlı yayınlayarak geleneksel medyanın filtrelerini aradan çıkarmakta ve doğrudan küresel bir izleyici kitlesine ulaşmaktadır. 2019'da Yeni Zelanda Christchurch'te yaşanan (ve okul saldırganlarına da ilham

veren) olayda fail, katliamı Facebook üzerinden başa takılı bir kamera ile canlı yayınlamıştır (Silva, 2023, s. 155). Bu şöhret arayışı, "kopyalama etkisi"ni veya "sosyal bulaşmayı" tetiklemekte ve yeni saldırganların yetişmesine zemin hazırlamaktadır.

Saldırı Öncesinde Sosyal Medya Kullanımındaki İzler Nasıl İzlenebilir?

Sosyal medya, sadece şöhret arayışının bir aracı değil, aynı zamanda saldırganın radikalleşme sürecinin ve ruh halindeki çöküşün izlenebileceği dijital bir laboratuvarıdır. Peterson, Densley, Spaulding ve Higgins (2023) tarafından yapılan kapsamlı içerik analizi, failerin saldırı öncesi sosyal medya kullanımlarında belirgin ve izlenebilir değişimler olduğunu ortaya koymuştur. Bu değişimler şu şekilde izlenebilir:

1. Çevrimiçi Radikalleşme ve Nefret Söylemi İzleri: Saldırganlar genellikle marjinal forumlarda (8chan, 4chan, Gab) veya mainstream medyanın karanlık köşelerinde zaman geçirdikçe dillerinde radikalleşme görülür. Nefret söylemleri (ırkçılık, göçmen karşıtlığı, kadın düşmanlığı/incele söylemleri) artar. Geçmiş saldırganlara duyulan hayranlığın (örneğin Columbine saldırganlarını idol alma) açıkça ifade edilmesi kritik bir tehlike işaretidir.

2. Paylaşım Sıklığındaki ve İletişimdeki "Anormal" Kopuşlar: Failerin birçoğu, saldırıdan önceki 18 aylık dönem içinde veya olaya haftalar kala sosyal medyada aniden sessizleşme eğilimi gösterirler. Örneğin, 2018 Parkland saldırganı eylemden bir ay önce aniden paylaşımlarını durdurmuştur. Buna karşılık, bazı failerde ise (örneğin 2019 Dayton saldırganı) olaydan yaklaşık bir ay önce tweet ve retweet (başkalarıyla etkileşime girme) oranlarında ani bir sıçrama görülmüştür. Bu "dijital düzensizlikler", krizin derinleştiğinin sinyali olarak okunabilir.

3. Depresyon ve İntihar Söylemleri: Ruh halindeki karanlık çöküş, sosyal medyaya yansır. Failin kendi kendine zarar verme fotoğrafları paylaşması, "yaşamın anlamsızlığı" üzerine gönderiler atması, sessizleşmesi, inzivaya çekilmesi veda niteliği taşıyan içerikler oluşturması izlenebilir. Sosyal medya platformlarında kullanılan Duyarlılık Analizi (Sentiment Analysis) ve Doğal Dil İşleme araçları, metinlerdeki "korku", "öfke" ve "negatif" duygu yoğunluğundaki ani artışları yapay zekâ ile tespit edebilir.

Bu dijital ayak izlerinin takibi, algoritma destekli tehdit algılama yazılımları ile kolluk kuvvetlerinin ve okulların iş birliğini gerektirir. Ancak salt algoritmalara güvenmek yerine, bu dijital değişimleri (kriz işaretlerini) okuldaki öğretmenlerin ve akranların gözlemleriyle birleştirmek zorunludur.

Okullarda Şiddeti Önlemek İçin Risk Analiz Merkezleri Nasıl Çalışmalı?

Kriz müdahale (veya tehdit değerlendirme) ekiplerinin şu ilke ve yöntemlerle çalışması gerekmektedir:

1. Çok Disiplinli ve Destekleyici Bir Ekip Yapısı: Okullarda kurulan kriz müdahale ekipleri sadece kolluk kuvvetlerinden (polis/güvenlik) oluşmamalıdır. Ekipler; okul müdürleri, rehberlik danışmanları, okul psikologları ve sosyal hizmet uzmanlarını içermelidir.

2. Saldırganların şiddet eylemlerinden önce niyetlerini açığa vurdukları "sızıdırma" davranışlarını tespit etmek için dijital izlerin takibinde gelişmiş veri analitiği, yapay zeka ve toplumsal bildirim sistemleri kullanılabilir.

3. Anonim Bildirim Sistemleri Kurulması: Öğrencilerin ihbarcı damgası yemekten veya arkadaşlarının hapse atılmasından korktukları için sızdırmaları gizledikleri bilindiğinden,

okullar güvenilir, 7/24 çalışan "Anonim Bildirim Sistemleri" kurmalıdır. Gelen bildirimler derhal kriz müdahale ekibine iletilerek değerlendirilmelidir.

4. Risklerin Doğru Değerlendirilmesi ve Triyaj: Ekip, bir ihbar aldığı anda "Bu çocuk bir okul saldırganı profiline uyuyor mu?" sorusu yerine, "Bu çocuk bir krizin içinde mi ve ne tür bir yardıma ihtiyacı var?" sorusunu sormalıdır. Çoğu ihbar, asılsız veya düşük riskli krizlerdir. Ekip, tehdidin doğasını analiz etmeli, kolluk kuvvetlerinin müdahalesi gereken acil bir durum (yakın bir saldırı planı/silah temini) olup olmadığını belirlemeli ve eğer değilse, öğrenciyi psikolojik destek servislerine yönlendiren bir "Bireyselleştirilmiş Eylem Planı" oluşturmalıdır.

5. Çatışmayı Azaltma ve Güvene Dayalı Okul İklimi: Ekip üyeleri, kriz anındaki bir öğrenciyle nasıl iletişim kurulacağı konusunda özel eğitim almalıdırlar. Öğrenciyi kalabalıktan uzaklaştırarak özel ve güvenli bir alana almak, yargılamadan dinlemek, empati kurmak ve fiziksel/sözsüz iletişime dikkat etmek krizin alevini söndürmek için kritiktir. Klein'in (2023, s. 275) belirttiği gibi, okullar rekabetçi ve acımasız "kendi başının çaresine bak" travması yaratan yerler olmaktan çıkıp "şefkatli ve işbirlikçi okullar" haline gelmelidir. Öğrencilerin yargılanmadan anlaşıldığı onarıcı adalet çemberleri, kopuklukları gidererek şiddete giden yolu en başından kesebilir.

Uzmanlığa Duyulan İhtiyaç

Tüm bunların olabilmesi öncelikle hem yaşanan vakaları analiz edecek hem de okullarda ve toplumda risk analiz merkezlerinin yükünü ve sorumluluğunu üstlenecek uzmanlara ihtiyacımız vardır. Radikalleşme ve tehdit değerlendirme uzmanları ile şiddet ve travma konusunda uzmanlaşmış okul psikologları, klinik psikologlar, psikiyatristler ve sosyal hizmet uzmanlarının yer aldığı disiplinler arası bir yapının oluşturulması büyük önem taşımaktadır.. Türkiye'de öne çıkan temel sorunlar arasında, radikalleşme alanında yeterli uzmanlık birikiminin bulunmaması ile şiddet ve terör psikolojisi alanında yetkin psikolog eksikliği yer almaktadır. Psikologların, psikiyatristlerin, terapistlerin ve okul danışmanlarının radikalleşme eğilimi gösteren bireylerle (örneğin çevrimiçi aşırılıkçı gruplar veya inceller) etkili bir şekilde çalışabilmesi için öncelikle aşırılıkçı retorik ve ideolojilere hâkim olması gerekir. Türkiye, risk ve önleyici mekanizmaların çalışabilmesi için acilen "uzman" eksikliğini giderecek programlar açmalıdır. Şu ana kadar üniversiteler ve YÖK, bu konuda nedense hep sessiz kalmıştır.

Sonuç

Okullardaki cinayet-intihar vakaları, bir günde ortaya çıkan anlık cinnet krizleri değildir. Travma; kriz, dışlanma, radikalleşme ve şöhret arayışının ölümcül bir birleşimidir. Saldırganların hemen hemen hepsinin planlarını önceden sızdırması ve bu sızdırmaların aslında intihara meyilli çaresiz bir yardım çılgılığı olması, müdahale için çok kritik bir zaman penceresi sunmaktadır. Faillerin dijital ayak izleri, aile ve okul içindeki davranışları ve sosyal medyadaki ani değişimleri, yaklaşan tehlikenin habercisidir. Okullarda bu izleri takip edecek ve şiddet eğilimini saptayacak taramalar, hayati öneme sahiptir. Risk analiz birimlerinin yalnızca veri toplama ve izleme ile sınırlı kalmayıp tespit edilen risklere karşı rehabilitasyon ve deradikalizasyon süreçlerini resmen başlatma yetkisiyle donatılması elzemdir. Özellikle ailelerin iş birliğine yanaşmadığı dirençli vakalarda, bu birimlerin süreci sekteye uğratmayacak yasal yaptırım ve zorunlu müdahale yetkilerine sahip olması, önleyici güvenliğin tesisi açısından ihmal edilmemelidir. Güvenlik yaklaşımının salt polisiye tedbirlerden çıkarılarak okulların ruh sağlığı altyapısını güçlendiren, anonim bildirim hatlarını işleten çok disiplinli kriz müdahale ekiplerine dönüştürülmesi, bu salgını durdurmanın ve önleyici tedbirlerin en rasyonel yoludur.

Kaynakça

- **Bridges, T., Tober, T. L., & Brazzell, M. (2023).** Mass shootings and American masculinity. E. Madfis & A. Lankford (Ed.), *All-American massacre: The tragic role of American culture and society in mass shootings* içinde. Temple University Press.
- **Gascón, D. (2023).** Structural strain, intersectionality, and mass murder: A case study of the Isla Vista shooting. E. Madfis & A. Lankford (Ed.), *All-American massacre: The tragic role of American culture and society in mass shootings* içinde. Temple University Press.
- **Gialopsos, B. M., Jonson, C. L., Moon, M. M., & Stadler, W. A. (2023).** A case of American exceptionalism: The influence of super controllers in mass school shootings. E. Madfis & A. Lankford (Ed.), *All-American massacre: The tragic role of American culture and society in mass shootings* içinde (s. 239-252). Temple University Press.
- **Howells, S., Broll, R., & Parnaby, P. F. (2023).** Is no notoriety enough?: Attaining micro-fame beyond the mass media. E. Madfis & A. Lankford (Ed.), *All-American massacre: The tragic role of American culture and society in mass shootings* içinde (s. 162-173). Temple University Press.
- **Klein, J. (2023).** Preventing school shootings and healing America's bootstrap trauma with compassionate and cooperative schools. E. Madfis & A. Lankford (Ed.), *All-American massacre: The tragic role of American culture and society in mass shootings* içinde (s. 268-281). Temple University Press.
- **Kupchik, A., Fisher, B. W., Curran, F. C., & D'Angelo, S. (2023).** Perceptions of blame for gun violence in U.S. schools: Media coverage of the Stoneman Douglas High School shooting. E. Madfis & A. Lankford (Ed.), *All-American massacre: The tragic role of American culture and society in mass shootings* içinde (s. 253-267). Temple University Press.
- **Lankford, A. (2016).** Fame-seeking rampage shooters: Initial findings and empirical predictions. *Aggression and Violent Behavior*, 27, 122–129.
- **Madfis, E. (2014).** Triple entitlement and homicidal anger: An exploration of the intersectional identities of American mass murderers. *Men and Masculinities*, 17(1), 67–86.
- **Madfis, E. (2020).** *How to stop school rampage killing: Lessons from averted mass shootings and bombings*. Palgrave Macmillan.
- **Marganski, A. J. (2023).** The patriarchal patterns of male mass killers in America: A typology. E. Madfis & A. Lankford (Ed.), *All-American massacre: The tragic role of American culture and society in mass shootings* içinde. Temple University Press.
- **Meloy, J. R., & O'Toole, M. E. (2011).** The concept of leakage in threat assessment. *Behavioral Sciences & the Law*, 29(4), 513–527.
- **Peterson, J., & Densley, J. (2021).** *The Violence Project: How to stop a mass shooting epidemic*. Abrams Press.
- **Peterson, J., Densley, J., Hauf, M., & Moldenhauer, J. (2024).** Epidemiology of mass shootings in the United States. *Annual Review of Clinical Psychology*, 20.
- **Peterson, J., Densley, J., Knapp, K., Higgins, S., & Jensen, A. (2022).** Psychosis and mass shootings: A systematic examination using publicly available data. *Psychology, Public Policy, and Law*, 28(2), 280–291.
- **Peterson, J., Densley, J., Riedman, D., Spaulding, J., & Malicky, H. (2024).** An exploration of K–12 school shooting threats in the United States. *Journal of Threat Assessment and Management*, 11(2), 106-120.

- **Peterson, J., Densley, J., Spaulding, J., & Higgins, S. (2023).** How mass public shooters use social media: Exploring themes and future directions. *Social Media + Society*, 9(1), 1-15.
- **Silva, J. R. (2023).** "I'll see you on national T.V.!:": America's fame-seeking mass shooters and their global influence. E. Madfis & A. Lankford (Ed.), *All-American massacre: The tragic role of American culture and society in mass shootings* içinde (s. 149-161). Temple University Press.
- **Surette, R. (2015).** Performance crime and justice. *Current Issues in Criminal Justice*, 27(2), 195–216.